

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2023/24:14

Fredagen den 17 november

§ 1 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor

Statsrådet Lotta Edholm

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning,
ungdom, kultur och idrott den 15–16 maj 2023**

Återrapport från informellt ministermöte den 18–19 september 2023

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2023**

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Jag säger god morgon och välkomnar statsrådet Lotta Edholm med medarbetare till dagens EU-nämndsmöte.

Vi börjar med återrapporterna. Finns det något att muntligen lägga till det skriftliga?

Anf. 2 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Det enda jag möjligtvis kan säga är att det var ett väldigt intressant möte. Vi var helt koncentrerade på läsning, eftersom Pirls precis hade presenterats. Det var spännande att höra de andra länderna.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Och vi går in på dagordningspunkt 3, Slutsatser om utbildningens bidrag när det gäller att stärka gemensamma europeiska värden och demokratiskt medborgarskap. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 4 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Det spanska ordförandeskapet presenterade i somras rådsslutsatser om hur utbildningen kan stärka gemensamma europeiska värden och demokratiskt medborgarskap. Med europeiska värden avses här EU-fördragets andra artikel, som innefattar respekt för de mänskliga rättigheterna, jämlikhet, demokrati, frihet och respekt för rättsstatens principer.

Bakgrunden till dessa rådsslutsatser är de gemensamma utmaningar som vi ser i EU:s medlemsstater på grund av de ekonomiska, politiska, sociala, kulturella och tekniska förändringar som är ett resultat av bland annat pandemin men naturligtvis också ett resultat av Rysslands aggression mot Ukraina. Detta speglar också de tidigare diskussioner som har ägt rum i EU om möjligheten för barn och ungdomar att bli aktiva medborgare

och utbildningens roll i formandet av 2023/24 EU.

Medlemsstaterna ombeds att uppmärksamma och vidta åtgärder för att motverka exkludering, diskriminering och segregation. Medlemsstaterna uppmanas också att främja samarbete mellan universitet och högskolor, skolor och hela samhället liksom synergier mellan formell, icke-formell och informell utbildning. Därutöver uppmanas medlemsstaterna att ge lämpligt stöd för att hjälpa elever och studerande att utveckla kompetens för ett socialt och medborgarligt liv och för att kunna utöva ett demokratiskt medborgarskap.

Denna punkt är uppe för beslut på utbildningsministermötet nästa vecka. Medlemsstaterna väntas godkänna detta utkast till rådsslutsatser. Regeringen föreslår också att Sverige ställer sig bakom godkännandet av rådsslutsatserna.

Vill ni att jag ska läsa upp det?

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Nej, det tror jag inte – det har vi nog.

Anf. 6 ROBERT STENKVIST (SD):

Herr ordförande! Jag tror, statsrådet, att det var den här punkten som vi hade en diskussion om i utskottet. Enligt vad jag kan läsa mig till faller den avvikande ståndpunkt vi anmälde där eftersom texten är justerad. Detta kan tyckas vara en bagatell, men jag tror att det är viktigt att vara tydlig gentemot EU:s domsagoinflytande på de nationella jurisdiktionerna.

Då är allt bra!

Anf. 7 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det kunde väl vara intressant för EU-nämndens ledamöter att få veta på vilket sätt den sverigedemokratiska avvikande ståndpunkten från utskottets behandling är tillgodosedd i denna ståndpunkt. Det kunde vara intressant att få veta vad detta gäller.

Anf. 8 ROBERT STENKVIST (SD):

Jag kan svara på detta direkt. I regeringens ståndpunkt står det att regeringen anser att medlemsstaternas befogenhet på utbildningsområdet ska respekteras. Det var den formulering som vi ville ha. Ursprungstexten hade en mildare formulering. Det var en ganska liten men, som vi tycker, ganska viktig justering.

Anf. 9 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag tackar för förtydligandet från Sverigedemokraterna på frågan som jag ställde till statsrådet.

Socialdemokraterna har ju inte anmält någon avvikande ståndpunkt, men det vore ändå intressant att få veta hur regeringen tänker agera på EU-nivå. Det vi står inför här är ju ett beslut, och regeringen tycker att vi ska godkänna dessa rådsslutsatser. De är ganska detaljerat utformade när det gäller vad man tycker ska ingå exempelvis i länders läroplaner. Samtidigt skriver regeringen att medlemsstaternas befogenheter på utbildningsområdet ska respekteras till exempel när det gäller frågor om innehåll i läroplaner.

Betyder det att regeringen tänker rösta ja och lägga fram någon röstförklaring? Vad betyder egentligen denna ståndpunkt? Jag frågar eftersom regeringen ändå tänker rösta ja till dessa rådsslutsatser. Vi socialdemokrater har, som sagt, inte anmält någon avvikande ståndpunkt, men det är ju ändå hur man ska agera på mötet tillsammans med andra i EU-samarbetet – och hur denna ståndpunkt ska förverkligas – som är intressant.

Anf. 10 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Rådsslutsatserna på detta område är ju inte bindande. Ur svensk synpunkt är dessa rådsslutsatser dock väldigt viktiga, till exempel när man gör översyner av läroplaner. Det är väldigt viktigt att poängtera att detta inte är bindande för någon stat i EU, men regeringen föreslår ändå att vi ska ställa oss bakom rådsslutsatserna.

Anf. 11 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det framgår att regeringen tycker att man ska ställa sig bakom rådsslutsatserna, och det har ju inte anmälts några avvikande ståndpunkter.

Min fråga var hur statsrådet tänker agera på det ministerrådsmöte som hon ska representera Sverige på. Kommer statsrådet att föra fram detta så att det framgår att vi ställer oss bakom de här rådsslutsatserna samtidigt som vi tydliggör just de delar som statsrådet här har nämnt för EU-nämnden? Kommer detta att framgå på ministerrådsmötet? Det är ju tydligt skrivet om detta i ståndpunkten.

Anf. 12 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Det är fullkomligt självklart att den här typen av rådsslutsatser inte är bindande. Det gäller naturligtvis för alla medlemsstater. Sedan är det klart att den svenska regeringen tycker att de är bra. Det finns mycket i detta som vi skulle kunna jobba vidare med också i Sverige. Självklart ställer vi oss bakom dem.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Rådets rekommendation om de viktigaste möjliggörande faktorerna för framgångsrik digital utbildning. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 14 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

EU-kommissionen presenterade i april i år ett förslag på rådsrekommendation om möjliggörande faktorer för en framgångsrik digital utbildning. Rekommendationen syftar till att främja de nödvändiga strukturella reformerna på nationell nivå i medlemsstaterna för att möjliggöra en digital omvandling av utbildningssystemen.

Det handlar om en myndighetsövergripande strategi för digital utbildning och om att ta ett helhetsgrepp för att stärka samarbetet mellan olika sektorer, myndigheter och andra intressenter inklusive den privata

sektorn. Det handlar också om att säkerställa nödvändiga investeringar i infrastruktur och kompetensutveckling. 1023/2014:144
27 november

Rekommendationen innehåller också förslag som syftar till att stödja lärares kompetensutveckling.

Punkten är uppe för beslut, och medlemsstaterna väntas anta denna rådsrekommendation på mötet för utbildningsministrarna nästa vecka. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av rekommendationen.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Rådets rekommendation om att förbättra utbildningen i digitala färdigheter. Detta är ett beslutsärende.

Anf. 16 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Även denna rådsrekommendation, om att förbättra utbudet av digitala färdigheter, presenterades i april i år. Rekommendationen syftar till att främja de nödvändiga strukturella reformerna på nationell nivå i medlemsstaterna för att möjliggöra en digital omvandling av utbildningssystemen.

Det handlar om en myndighetsövergripande strategi för digital utbildning och stärkt samarbete mellan olika intressenter, inklusive med den privata sektorn, för att kunna erbjuda studerande på samtliga nivåer likvärdiga möjligheter att utveckla digital kompetens. Det handlar också om att stödja högre utbildning för att utveckla digital kompetens inom alla sektorer, särskilt för att möta behovet av avancerad digital kompetens i arbetslivet.

Även denna rekommendation innehåller förslag som syftar till att stödja lärares kompetensutvecklingsbehov.

Också denna punkt är uppe för beslut på utbildningsministermötet nästa vecka. Då väntas medlemsstaterna anta detta utkast till rådsrekommendation. Regeringen föreslår att Sverige ställer sig bakom antagandet av rekommendationen.

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Locka kvinnliga begåvningar till de akademiska disciplinerna naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, humaniora och konstnärliga ämnen samt matematik (STEAM). Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 18 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Herr ordförande! Detta är vad riktlinjedebatten på rådsmötet nästa vecka kommer att handla om. Det rör de utmaningar som finns i EU:s medlemsstater gällande hur fler begåvade flickor och kvinnor ska lockas till utbildningar inom STEAM-området.

Bakgrunden till diskussionerna är de stora skillnader som faktiskt finns vad gäller flickors och kvinnors deltagande i utbildningar på detta område.

Det handlar dels om skillnader jämfört med flickors och kvinnors deltagande i utbildning inom andra områden, dels om skillnader jämfört med pojkars och mäns deltagande i utbildningar inom STEAM-området.

Det spanska ordförandeskapet har därför ställt två frågor som man vill att denna debatt ska fokusera på.

Den första frågan handlar om vad medlemsstaterna tycker är de största utmaningarna för att minska könsgapet inom STEAM-området. Vad är problemet? skulle man kunna sammanfatta det som.

Den andra frågan handlar om vilka initiativ som kan lanseras på såväl nationell som europeisk nivå för att attrahera begåvade flickor och kvinnor till utbildningar inom STEAM-området, det vill säga vad man kan göra åt saken.

I Sverige har detta arbete i första hand rört STEM och inte STEAM. Genom att lägga till ett A, så att det blir STEAM i stället för STEM, betonar man betydelsen av att genom tvärvetenskaplig inläring kombinera naturvetenskapliga och tekniska kunskaper med konstnärliga och kreativa uttryckssätt för att kunna lösa komplexa problem och åstadkomma innovation, till exempel inom arkitektur.

Det kan betonas att A i dessa sammanhang inte står för fler konstnärliga utbildningar som är fristående från de utbildningar som ingår i STEM, utan det handlar om att integrera ett sådant perspektiv inom ramen för STEM. Det är därför som ståndpunkten är inriktad på STEM, inte STEAM. Det var en fråga om detta i utbildningsutskottet i förra veckan.

Anf. 19 MATS WIKING (S):

Vi hade en diskussion i utbildningsutskottet, och vi har ett förslag till ståndpunkt. Den gäller en ändring i andra stycket där det står att ”förskolan och grundskolan lägger grunden för barns och elevers förmåga”. Vi vill att konstnärliga yrken och utbildningar ska komma med på ett bra sätt. Därför anser vi att andra stycket och sedan första meningen i det tredje stycket i regeringens ståndpunkt ska ändras till följande:

Förskolan och grundskolan lägger grunden för barns och elevers förmåga och intresse redan i tidig ålder, och den gymnasiala utbildningen utvecklar elevernas kunskaper i teknik, matematik, estetiska ämnen och naturvetenskap. EU behöver fler personer med gedigna kunskaper inom naturvetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap, estetiska ämnen och matematik för att klara konkurrensen med andra länder.

Vi vill att detta tas med så att det blir tydligt i ståndpunkten.

Anf. 20 ANNA LASSES (C):

Även vi står bakom den avvikande ståndpunkten. Som gammal arkitektstudent kan jag inte identifiera mig med teknik, matematik och naturvetenskap. Det är viktigt att få med det estetiska perspektivet.

Jag förstår att det här är en språklig grej, men jag kan inte låta bli att reagera på en sak. I framtiden kanske man inte ska skriva kvinnliga begåvningar utan i stället skriva begåvade kvinnor och flickor. Det är två olika saker, även om jag förstår vad som menas.

Anf. 21 ILONA SZATMÁRI W2023/24:(14):
Jag har inget att tillägga förutom att vi också står bakom det som har
framförts från Centerpartiet och Socialdemokraterna.

Anf. 22 REBECKA LE MOINE (MP):
Herr ordförande! Även Miljöpartiet står bakom den gemensamma
avvikande ståndpunkten.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:
Vill statsrådet Lotta Edholm kommentera?

Anf. 24 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):
Nej, det framgår vad vi tycker.

Anf. 25 ORDFÖRANDEN:
Jag uppfattar att det finns en likalydande avvikande ståndpunkt från
Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.
I övrigt kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här
redovisade inriktning.
Vi går till dagordningspunkterna 10 a–d, Övriga frågor. Vi tar dem
samlat, och det är informationspunkter.

Anf. 26 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):
Jag har två nyheter att komma med. Regeringen fattade i går beslut om
bistånd till Ukraina. Det är en del som kommer att gå via Unesco som
handlar om att ge Ukraina möjligheter att bygga nya skyddsrum till
framför allt förskolor. Regeringen beviljade i går 75 miljoner för
ändamålet. Det är ett oerhört viktigt tillskott så att föräldrar i högre
utsträckning ska känna sig trygga med att skicka sina barn till förskolan i
Ukraina.
Vi har bestämt oss för att skriva under ett läsmanifest som Slovenien
har tagit initiativ till. Det manifestet vill uppmärksamma är att
kunskaperna i högkvalitativ läsning minskar och att det är viktigt med
grundläggande kunskaper i läsning för alla medborgare så att de kan delta
i det demokratiska samtalet. Som ni vet ligger läsning mig varmt om
hjärtat. Därför har jag också bestämt att skriva under The Ljubljana
Reading Manifesto.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:
Läsning är viktigt!
Vi talar alltså här om Övriga frågor, punkterna a–d. Utöver detta
anförde Lotta Edholm om stöd till Ukraina.

Anf. 28 MATILDA ERNKRANS (S):
Ordförande! Jag tackar statsrådet för informationen.
Kan inte statsrådet ge något exempel på högkvalitativ läsning, som nu
Sverige ska driva eftersom man skriver under deklarationen?

Anf. 29 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Det pågår en diskussion i många länder om läsning, om djupläsning och högkvalitativ läsning. Pirlsutvärderingen visar att ungefär 20 procent av våra 10-åringar inte kan läsa på en tillräckligt hög nivå, det vill säga att de kanske kan avkoda men de kommer aldrig in i en mer kvalificerad läsning än så. Då finns en stor risk att vi får en generation av funktionella analfabeter, som inte kan använda läsningen på ett sådant sätt att man lätt kan ta del av det demokratiska samtalet. Detta är verkligen ett jättestort problem.

Anf. 30 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Men det var inte svar på min fråga. Vi är många som har ett djupt, långt och starkt engagemang för läsning, för att barn och vuxna ska få ta till sig det skrivna ordet och fortsätta att utveckla sitt språk, sin person och demokratiska person i den del som handlar om läsning.

Eftersom statsrådet har bestämt sig att för Sveriges räkning skriva under deklarationen, som statsrådet själv berättade för nämnden handlar om högkvalitativ läsning, är det väl ändå intressant vad det kommer att rendera i för initiativ från statsrådet. Kan statsrådet ge något exempel på högkvalitativ läsning och på initiativ som kommer att vara en effekt av att Sverige skriver under deklarationen? Annars blir det bara en pamflett.

Anf. 31 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Regeringen föreslår bland annat en stor satsning på skönlitteratur i våra skolor. Vi föreslår att från och med nästa sommar, det vill säga sommaren 2025, ska finnas lagstiftning om bemannade skolbibliotek. Det ska ses i ljuset av att det råder en för dålig läsnivå bland många barn och ungdomar.

För att den satsningen inte ska bli bara tomma ord vill regeringen att vi ska satsa hundratals miljoner på skönlitteratur, högkvalitativa böcker, så att barn och ungdomar i hela Sverige får tillgång till dem. Det pågår mycket stora satsningar just på läsning. Jag ser också framför mig att vi behöver skärpa en del av de läroplaner och kursplaner som finns på området.

Den diskussion som vi hade i våras på rådsmötet var intressant ur det här perspektivet. Nästan alla europeiska länder i diskussionen vittnade om att det finns stora problem med läsningen på en sådan nivå att man kan klara av att vara en del av det demokratiska samtalet. Det är ett stort problem, och den svenska regeringen tar problemet på stort allvar.

Anf. 32 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Svaret är att högkvalitativa skönlitterära böcker ska vara det som gör tricket i Sverige. Jag antar också att det är sådant som statsrådet uppfattar att andra EU-länder följer efter med tanke på att det är en EU-deklaration. Tack för svaret!

Anf. 33 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L):

Det är klart att läsning diskuteras i många europeiska länder, och det finns säkert olika vägar till detta. Sverige väljer nu att satsa på skolbibliotek och på läsning. Det gäller naturligtvis också att minska den helt ogenomtänkta digitalisering vi har sett i svensk skola, framför allt i de

2023/24-14
17 november
yngre åldrarna. Vi vet att man lär sig i böcker, och man får en förbättrad djupläsning. Dessutom ska vi se till att få tillbaka papper och penna och läroböcker i våra skolor. Det bidrar naturligtvis också till läsning att det finns riktiga böcker.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Med detta har vi kommit till slutet på dagordningen för statsrådet Lotta Edholm. Vi tackar för deltagande vid dagens EU-nämndsmöte, och vi önskar dig och dina medarbetare en trevlig helg när den inträder.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar socialminister Jakob Forssmed och medarbetare varmt välkomna.

Vi börjar med återrapporterna. Finns det något muntligt att tillägga till det skriftliga?

Anf. 36 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Nej, det gör det inte, men jag är förstås beredd att svara på frågor från nämndens ledamöter.

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor till statsrådet. Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 7, Slutsatser om främjande av integrering av ungdomar i politiska beslutsprocesser i Europeiska unionen. Det är ett beslutsärende.

Anf. 38 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Det här gäller det spanska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser om främjande av ungdomsintegrering i politiska beslutsprocesser i Europeiska unionen. Ordförandeskapets avsikt är att slutsatserna ska godkännas på rådets möte den 23 november.

Jag vill börja med att ge en kort bakgrund, en sammanfattning av slutsatsernas innehåll och därefter gå över till att samråda om regeringens ståndpunkt i frågan.

Rådsslutsatserna belyser betydelsen av att integrera ett ungdomsperspektiv i EU:s politik för att främja ungas rättigheter och goda levnadsvillkor. Detta ska vara kopplat till faktorer som arbete, bostad och välmående samt inflytande och delaktighet.

Därtill betonas att unga i EU består av en komplex och heterogen grupp samtidigt som ungas levnadsvillkor formas inom en rad olika politikområden. Att ett ungdomsperspektiv integreras ses därför som centralt för att ungas specifika behov och förutsättningar ska beaktas i framtida politikutveckling. Medlemsstaterna och kommissionen uppmanas bland annat till att samarbeta i linje med EU:s ungdomsstrategi för att främja och integrera ungdomsperspektivet i beslutsprocesser på EU-nivå. Vidare uppmanas kommissionen bland annat att säkerställa att existerande verktyg för bättre lagstiftning utnyttjas till fullo för att beslutsfattande på EU-nivå ska beakta effekter för unga. Därtill uppmanas även kommissionen att undersöka och ytterligare analysera hur man kan förbättra konsekvensanalyserna av hur beslut på EU-nivå påverkar

ungdomsgruppen, vilket även kan innebära en eventuell tillämpning av ett så kallat EU-ungdomstest. 102392414 17 november

Regeringen har under förhandlingarna framfört vikten av ett effektivt genomförande av ungdomspolitiken och att fokus bör ligga på att utveckla existerande strukturer och ramverk. Därtill har regeringen verkat för att de nationella befogenheterna på ungdomsområdet ska respekteras.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt.

Regeringen avser att ställa sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna och främjande av ungdomsintegrering i politiska beslutsprocesser i Europeiska unionen. Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna betonar vikten av att värna om ungas rättigheter och välbefinnande. Därtill ser regeringen positivt på att rådsslutsatserna framhåller tvärssektoriella arbetssätt som ett verktyg för att förbättra det sektorsövergripande samarbetet mellan olika politikområden som påverkar ungdomars situation och därigenom också utvecklar arbetet inom ungdomssektorn.

Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna beaktar att gruppen unga är heterogen och har olika förutsättningar och betonar vikten av att alla ungdomar ska kunna vara delaktiga och inkluderas utifrån sina olika förutsättningar.

Regeringen anser att ungdomars kunskaper och erfarenheter ska tas till vara som en resurs för samhället och att dessa bör beaktas för att en hållbar och inkluderande samhällsutveckling ska uppnås. Regeringen anser vidare att det är viktigt med ett effektivt genomförande av ungdomspolitiken och anser därför att det är positivt att fokus i rådsslutsatserna ligger på att utveckla existerande strukturer och ramverk.

Regeringen anser att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna ska respekteras, inklusive de nationella befogenheterna på ungdomsområdet. Regeringen anser att kostnadsdrivande förslag helt ska undvikas.

Anf. 39 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det har inte flaggats för några avvikande meningar eller ståndpunkter här heller.

Den svenska ståndpunkten slutar med det som statsrådet läser upp, nämligen att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna ska respekteras, den nationella befogenheten på ungdomsområdet och att kostnadsdrivande förslag helt ska undvikas. Ståndpunkten är ju det som regeringen tar med sig och har att hantera tillsammans med andra EU-länder. Vad kommer då statsrådet att säga på ministerrådsmötet när det gäller dessa delar? Vad kommer Sverige att framföra?

Anf. 40 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Tusen tack för frågan! Vi kommer naturligtvis att föra fram regeringens ståndpunkt och betona just att det är viktigt att arbeta med dessa frågor. Vi gör ju det i Sverige på ett välstrukturerat sätt. Vi ser positivt på att man gör det i EU också men betonar att det är positivt att man ser framför sig att man utvecklar de existerande strukturerna på det sätt som är beskrivet i ståndpunkten. Detta gäller också för att värna medlemsstaternas befogenheter i relation till Europeiska unionen och att

Anf. 41 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Vi fick ett annat svar alldeles nyss av din kollega Lotta Edholm, som inte hade för avsikt att föra fram något av detta på sitt ministerrådsmöte. Hon tyckte att det var självklart att det var så.

Tack! Då vet vi att det här statsrådet tänker föra fram det.

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8 som handlar om slutsatser om ett övergripande tillvägagångssätt för ungas psykiska hälsa i Europeiska unionen. Det är ett beslutsärende.

Anf. 43 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Detta gäller det spanska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser om ett övergripande tillvägagångssätt för ungas psykiska hälsa i Europeiska unionen. Ordförandeskapets avsikt är att slutsatserna ska kunna godkännas på rådsmötet den 23 november. Jag börjar även här med en kort bakgrund och sammanfattning av slutsatsernas innehåll. Därefter går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt i frågan.

I rådsslutsatserna betonas vikten av psykisk och fysisk hälsa för ungdomars motståndskraft och framtida livsvillkor. Främjande faktorer som goda levnads- och boendeförhållanden, tillgång till formell och icke formell utbildning, arbetsmöjligheter och fritidsaktiviteter lyfts även. Därtill understryks att vissa grupper av unga i utsatta situationer som löper högre risk att drabbas av psykisk ohälsa särskilt bör uppmärksammas, exempelvis hbtqi-ungdomar och unga personer med funktionsnedsättning. Könsskillnader vad gäller psykisk ohälsa samt den ökade ensamheten bland unga synliggörs också.

Kommissionen uppmanas bland annat att bibehålla ett proaktivt förhållningssätt när det gäller psykisk hälsa, som främjar förebyggande, ingripande och tvärsektoriella tillvägagångssätt samt tar hänsyn till ungas specifika behov. Medlemsstaterna uppmanas bland annat att med respekt för den nationella kompetensen främja ungas – särskilt unga i utsatta situationer – tillgång till hälso- och sjukvård och omsorg som förebygger samt behandlar psykisk ohälsa. Därtill uppmanas kommissionen och medlemsstaterna att uppmuntra till åtgärder för att avstigmatisera och öka kunskapen om psykisk ohälsa för att minska lidande och suicid bland unga.

Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas även att samordna och främja åtgärder för att minska psykisk ohälsa bland unga genom att lyssna på ungas behov och utmaningar samt förslag till lösningar.

Regeringen har under förhandlingarna bland annat framfört vikten av att ett främjande och förebyggande perspektiv ska finnas representerat i utkastet. Därtill har regeringen verkat för att tydliggöra kopplingar mellan psykisk ohälsa och ofrivillig ensamhet. Regeringen har också verkat för att unga i utsatta situationer och som löper högre risk att drabbas av psykisk ohälsa, exempelvis unga hbtqi-personer, ska synliggöras i rådsslutsatserna.

Med det övergår jag till att säga att 2023/24 är regeringens ståndpunkt. Regeringen avser att ställa sig bakom 17 november 2023 om ett övergripande tillvägagångssätt för ungas psykiska hälsa i Europeiska unionen. Regeringen välkomnar att psykisk hälsa är en prioriterad fråga för ordförandeskapet. Regeringen välkomnar även att rådsslutsatserna, med utgångspunkt från det meddelande om en övergripande strategi för psykisk hälsa som lades fram av kommissionen i juni 2023, adresserar utmaningar som såväl medlemsstaterna som EU gemensamt står inför på området psykisk hälsa.

Regeringen ser positivt på att rådsslutsatserna betonar vikten av ett tvärsektorielt arbete och att kopplingen till förebyggande arbete beaktas. Regeringen ser därutöver positivt på att behoven bland unga personer i utsatta situationer och insatser för att minska stigmatisering särskilt lyfts fram.

Regeringen välkomnar vidare att betydelsen av arbete för att förebygga och minska antalet suicid inkluderas i slutsatserna. Regeringen ser positivt på att rådsslutsatserna uppmärksammar hbtqi-perspektivet och jämställdhetsperspektivet, samt att kopplingen mellan psykisk hälsa och ofrivillig ensamhet synliggörs.

Regeringen välkomnar att rådsslutsatserna beaktar att gruppen unga är heterogen och har olika förutsättningar och betonar vikten av att alla ungdomar ska kunna vara delaktiga och inkluderas utifrån sina olika förutsättningar.

Regeringen anser att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna ska respekteras, inklusive de nationella befogenheterna på hälso- och ungdomsområdet.

Anf. 44 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Ordförande! Jag tackar socialministern för denna information! Det är mycket välkommet att psykisk hälsa är ett prioriterat område. Det vet jag att socialministern också tycker. Det har jag förstått på de gemensamma sittningar som ministern och jag har deltagit i.

Det är också välkommet att regeringen trycker extra på betydelsen av att arbeta för att motverka suicid. Jag vill också slutligen tacka för att regeringen har hört sammat utskottets vilja att extra lyfta in hbtqi-ungdomars särskilda utsatthet.

Men jag har en fråga om unga personer med funktionsnedsättning. Det står inte i texten om svensk ståndpunkt. Jag skulle vilja ha en kommentar om det är möjligt att få in den gruppen också.

Anf. 45 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag konstaterade också att unga med funktionsnedsättning står med i bakgrunden men inte i själva ståndpunkten. Det vore intressant att höra om det bara har fallit bort.

Jag har en fråga om hbtqi-perspektivet. Det är väldigt bra att det finns med i förslaget till rådsslutsatser. Det finns dock länder inom EU som alltid motverkar att detta perspektiv ska stå med eftersom de menar att hbtqi-ungdomar är något som skapas genom böcker och tv-program och liknande.

Därför skulle jag vilja veta om socialministern tror att alla länder kommer att ställa sig bakom detta. Alla måste ju inte stå bakom för att

rådsslutsatserna ska antas, men det vore intressant att höra om det kan bli en diskussion om det och att andra länder kanske ställer sig bakom att ta bort det bara för att få en större enighet.

2023/24:14
17 november

Anf. 46 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Jag tackar ledamöterna för frågorna. På den första frågan kan jag säga att vi inte har något problem med att föra in det här. Vi har valt att understryka saker som vi särskilt har lyft. Detta fanns med tidigt i utkast, men vi har sedan drivit in andra frågor, till exempel hbtqi-perspektivet, som vi därför har valt att lyfta fram lite extra i ståndpunkten för att betona.

Jag tycker dock att det är rimligt att vi lägger till någon formulering kring personer med funktionsnedsättning i detta också. Vi vet ju att detta är en grupp unga personer som har särskilda utmaningar och att man behöver uppmärksamma det särskilt. Nu görs ju detta i rådsslutsatserna, men jag har förstås inget problem med att vi också understryker det i regeringens ståndpunkt.

Vad gäller Ilona Szatmári Waldaus fråga är min bild att samtliga medlemsländer kommer att ställa sig bakom detta. Det är förstås alltid svårt att veta; saker och ting kan ändras in i det sista, men det är den bild vi har när vi har gått igenom detta. Det känns bra att Sverige har medverkat till att få in detta perspektiv.

Anf. 47 ORDFÖRANDEN:

Här i nämnden har vi nu både de muntliga och de skriftliga formuleringarna, och jag tycker nog att statsrådet var mycket tydlig när det gäller unga med funktionsnedsättning.

Jag kan konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Ett framåtblickande EU som engagerar sig för sina unga medborgare: ungdomars roll i EU:s beslutsprocess. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 48 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Detta är en riktlinjedebatt som kommer att hållas om ungdomars roll i beslutsprocesser i EU. Inför detta har det spanska ordförandeskapet presenterat ett diskussionsunderlag där det betonas att ungas involvering i beslutsprocesser bör säkerställas genom stabila mekanismer. Dessa bör utformas på ett sätt som gör det möjligt för en mångfald av ungdomar med olika bakgrunder att vara meningsfullt engagerade i alla politikområden som påverkar dem.

I diskussionsunderlaget beskrivs hur olika verktyg och strukturer har utvecklats för att ungas röster ska höras och beaktas i beslutsprocesser både inom EU och bland medlemsstaterna. Några exempel som har lyfts fram är EU:s ungdomsdialog, nationella ungdomsråd och ungdomsstrategier. Även nationella verktyg för konsekvensbedömningar för ungdomsgruppen lyfts fram. I underlaget konstateras att trots dessa verktyg och strukturer för ungas delaktighet upplever fortfarande många unga svårigheter med att göra sina röster hörda.

Diskussionsunderlaget avslutas med två frågor som ska styra diskussionen. Det handlar om stärkande av ungas roll i beslutsprocesser samt om

konsekvensanalyser av politik i EU utifrån ungdomsperspektiv.

Nu går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt.

Regeringen välkomnar möjligheten till diskussion kring hur ungdomars roll i beslutsprocesser i EU kan stärkas. Åtgärder som främjar ungas rätt till inflytande och delaktighet i frågor som berör dem ligger i linje med Sveriges nationella mål att alla unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen.

Regeringen anser att det är viktigt att ha i åtanke att gruppen unga är heterogen och har många olika förutsättningar och att alla ungdomar ska kunna vara delaktiga och inkluderas utifrån sina olika förutsättningar, önskemål och behov. Ungdomars kunskaper och erfarenheter ska tas till vara som en resurs för samhället, och dessa bör beaktas för att en hållbar och inkluderande samhällsutveckling ska uppnås.

Regeringen anser att det är viktigt med ett effektivt genomförande av ungdomspolitiken och att fokus bör ligga på att utveckla existerande strukturer och ramverk. Regeringen avser att i diskussionen lyfta svenska exempel på arbete för att främja ungas inflytande och delaktighet.

Regeringen anser att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna ska respekteras, inklusive de nationella befogenheterna på ungdomsområdet.

Anf. 49 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Ordförande! Eftersom regeringen har valt att enbart skriftligen informera kulturutskottet om detta undrar jag om socialministern kan redogöra för vilka svenska exempel på arbeten för att främja ungas delaktighet som regeringen avser att lyfta upp i diskussionen.

Anf. 50 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Utöver den mycket rimliga frågan från Louise Thunström måste jag drista mig till att be statsrådet och regeringen beskriva hur regeringen kommer fram till att man välkomnar hur ungdomars roll i beslutsprocesser i EU kan stärkas och att det ligger väl i linje med Sveriges nationella mål att unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande på samhällsutvecklingen.

Jag tycker också det. Det tycker vi socialdemokrater. Men regeringen kommer till en helt annan slutsats när det gäller ungdomars inflytande i FN:s processer. Sverige har som enda land i EU tagit bort möjligheten att finansiera att ha ungdomsdelegater i FN:s beslutsprocesser.

Jag tycker att det är intressant. Vad är det som gör att detta är självklart för regeringen när det gäller beslutsprocesserna i EU men inte alls självklart när det gäller ungdomars inflytande i FN-processen? Det skulle vara intressant att höra hur regeringen och det parti som utgör dess underlag gemensamt har kommit fram till detta.

Vi har som sagt ingen avvikande ståndpunkt, absolut inte. Jag tycker att ungdomar ska ha inflytande när det gäller både EU:s och FN:s beslutsprocesser, men regeringen gör på ett annat sätt.

Anf. 51 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! För att först svara på Louise Thunströms fråga handlar det inte minst om att lyfta fram det ungdomspolitiska råd som vi har två gånger per år. Där träffar ansvarigt statsråd representanter för en

mångfald av ungdomsorganisationer tillsammans med experter och myndighetsföreträdare för att ta del av de inspel och intryck som kommer från mötena och föra dem vidare inom Regeringskansliet. Detta fungerar väl och är uppskattat av mig och, tror jag, också av dem som får möjlighet att delta i dessa sammanhang.

Vi kommer att lyfta fram att Sverige har en sammanhållen politik på detta område sedan tidigt 90-tal och att vi har en myndighet som på olika sätt följer upp hur det fungerar. Det är några saker som vi kan göra och som vi tänker lyfta fram i diskussionen.

För att svara på Matilda Ernkrans fråga är det bra att vi har samma uppfattning om att vi kan jobba med de existerande strukturerna inom EU, såsom ungdomsdialog och annat, för att öka ungdomars möjlighet till inflytande.

Vad gäller ungdomsdelegaterna till FN hänvisar jag till Utrikesdepartementet, som får redogöra för de bakomliggande skälen.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går över till dagordningspunkt 10, Övriga frågor, punkterna e och f under Ungdomsfrågor.

Anf. 53 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Under Övriga frågor kommer ordförandeskapet att berätta om resultatet av diskussionerna vid det informella frukostmötet inom EU:s ungdomsdialog, som hålls före det formella rådsmötet. Frukosten är inte en del av det formella mötet men hålls enligt tradition i anslutning till det som är en del av dialogen inom ungdomspolitik.

Till det informella frukostmötet har ordförandeskapet bjudit in representanter för kommissionen, rådssekretariatet, Europeiska ungdomsforumet, Sverige, Belgien och Ungern. En ungdomsrepresentant från respektive deltagande medlemsstat har också bjudits in.

Diskussionerna vid den informella frukostdiskussionen kommer att fokusera på ungas psykiska hälsa i EU. Därefter väntas den belgiska delegationen informera om arbetsprogrammet på ungdomsområdet för det kommande belgiska ordförandeskapet 2024.

Anf. 54 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går över till dagordningspunkt 13, Slutsatser om kvinnor och jämställdhet inom idrotten. Det är ett beslutsärende.

Anf. 55 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Denna punkt gäller det spanska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser om kvinnor och jämställdhet inom idrottsområdet. Ordförandeskapets avsikt är att slutsatserna ska kunna godkännas på rådsmötet den 24 november.

Jag kommer återigen att börja med att ge en kort bakgrund och sammanfattning av slutsatsernas innehåll för att sedan gå över till att samråda om regeringens ståndpunkt i frågan.

Rådsslutsatserna ligger i linje med ~~2023-2024~~ unionens arbetsplan för idrott 2021–2024, som antogs i november 2020. I rådsslutsatserna uppmanas medlemsstaterna bland annat att sträva mot att säkerställa att alla har tillgång till och fullt ut kan delta i idrott på alla nivåer utan diskriminering. Medlemsstaterna uppmanas även att stärka och integrera jämställdhet i idrottspolitik.

Därtill uppmanas medlemsstaterna, kommissionen och idrottsrörelsen att bland annat uppmuntra till utbyte av goda exempel på initiativ och metoder som kan bidra till att öka jämställdheten på idrottsområdet.

I slutsatserna uppmanas idrottssektorn bland annat att förebygga och bekämpa samt erbjuda skydd mot trakasserier, hatpropaganda, övergrepp och könsbaserat våld. Idrottsrörelsen uppmanas också att öka andelen kvinnor i ledande positioner i idrottsorganisationer, institutioner och klubbar, inklusive antalet kvinnliga tränare.

Regeringen har under förhandlingarna verkat för att ett tydligt jämställdhetsperspektiv ska genomsyra rådsslutsatserna. Därtill har regeringen verkat för att den nationella kompetensen, mediefriheten och idrottsrörelsens självständighet ska respekteras i rådsslutsatserna.

Med detta går jag över till att samråda om regeringen ståndpunkt. Regeringen avser att ställa sig bakom ett godkännande av rådsslutsatserna om kvinnor och jämställdhet inom idrottsområdet.

Regeringen välkomnar att det spanska ordförandeskapet har lyft jämställdhet inom idrotten högt upp på dagordningen genom rådsslutsatserna. Regeringen välkomnar vidare att rådsslutsatserna har en bred ansats och inkluderar idrott på alla nivåer.

Det är positivt att rådsslutsatserna uppmanar till informations- och erfarenhetsutbyte kring hur kommissionen, medlemsstaterna och de nationella idrottsrörelserna arbetar för att främja jämställdhet inom idrotten.

Regeringen anser att det är viktigt att den nationella kompetensen, mediefriheten och idrottsrörelsens självständighet respekteras i rådsslutsatserna.

Anf. 56 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, socialministern, för redogörelsen!

Jag har en fråga som gäller hbtqi-personer, som vi pratade om tidigare. Detta handlar om kvinnor och jämställdhet, men man nämner samtidigt hur viktigt det är att *alla* har tillgång till idrott. Vi vet att hbtqi-personer inte idrottar i samma utsträckning. Det kan handla om brist på omklädningsrum och att man till exempel behöver ett eget omklädningsrum. Det handlar mycket om trakasserier och stämningar inom idrottsrörelsen, framför allt i lagidrotter, som gör det svårt för hbtqi-personer att fortsätta.

Jag vill fråga: Diskuteras detta också, och på vilket sätt lyfts det in frågan om idrott för alla?

Jag har inget yrkande, för jag tycker att jämställdhet är en sak och jämlikhet en annan. Det vore ändå bra att veta hur diskussionen går och om det, när man pratar om idrott för alla, finns en diskussion om att man måste underlätta också för hbtqi-personer att delta i idrott.

Anf. 57 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Det kommer att vara en del av diskussionen om detta område. Det belyses i bakgrunden till rådsslutsatserna men inte i själva slutsatserna. Det kommer att tas upp och samtalas om, men som ledamoten konstaterar handlar detta om kvinnor och jämställdhet. Det finns också andra dimensioner och grupper som är underrepresenterade i idrott på olika sätt. Men det kommer att finnas med under diskussionen.

Anf. 58 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går över till dagordningspunkt 14, Säkra miljöer inom idrotten. Det är en riktlinjedebatt och en diskussionspunkt.

Anf. 59 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Herr ordförande! Vid rådets möte kommer också en riktlinjedebatt att hållas om säkra miljöer inom idrotten. Inför detta har det spanska ordförandeskapet presenterat ett diskussionsunderlag.

Utgångspunkten för debatten är att säkerhet och hälsa är väsentliga faktorer som måste beaktas för att uppnå de individuella och kollektiva fördelarna med idrott.

Det finns ett antal faktorer att ta hänsyn till när det kommer till säkra miljöer för idrott, såsom teknik, logistik, miljö, tillgänglighet, hälsa och sociala faktorer. Diskussionen väntas även beröra hur man kan förebygga och bekämpa, samt säkerställa skydd mot, hatpropaganda och våld inom idrotten.

Underlaget pekar på att idrott spelar en viktig roll för inkludering och främjande av värderingar, till exempel samarbete, solidaritet, rättvisa och demokrati.

Diskussionsunderlaget avslutas med två frågor som ska styra diskussionen. Den första rör framgångsrika åtgärder som har genomförts i respektive medlemsstat. Den andra handlar om vilka åtgärder som bör samordnas på europeisk nivå.

Med detta går jag över till att samråda om regeringens ståndpunkt.

Regeringen välkomnar möjligheten till utbyte av erfarenheter och goda exempel gällande hur säkra miljöer inom idrotten bäst kan uppnås. En central utgångspunkt för regeringen i diskussionen är att idrotten ska vara en trygg miljö som är tillgänglig för alla. Regeringen anser att idrotten ska möjliggöra att alla, oavsett faktorer som kön, ålder eller bakgrund, ges förutsättningar att motionera och idrotta på lika villkor för att främja en god folkhälsa samt ge flickor och pojkar, kvinnor och män samma möjligheter till en miljö fri från könsrelaterat våld samt möjligheter till positiva upplevelser av idrott som underhållning.

Regeringen ser positivt på åtgärder som bidrar till att motverka diskriminering, hatpropaganda och våld i samhället generellt, och det gäller även inom idrotten. Regeringen avser i diskussionen att betona att alla barn och unga har rätt till skydd mot alla former av våld och utnyttjande och att det är oacceptabelt att barn och unga utsätts för detta inom idrotten.

Regeringen avser även att uppmärksamma att det är viktigt att motverka hat, hot och våld mot både aktiva, domare, företrädare och

2023/24 p4
17 november

tränare samt annan personal inom idrotten på alla nivåer. Regeringen avser i diskussionen att lyfta fram svenska exempel på arbete för att främja säkra miljöer inom idrotten.

Regeringen anser att fördelningen av befogenheter mellan EU och medlemsstaterna, inklusive de nationella befogenheterna på idrottsområdet, samt idrottsrörelsens självständighet ska respekteras.

Anf. 60 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Här saknar jag kanske ännu mer än i förra ärendet ett hbtqi-perspektiv, för det passar verkligen in här. Hur kan man ha säkra miljöer i idrottsmiljön om man inte också tar hänsyn till att vissa personer är hbtqi-personer?

Jag har inget direkt yrkande, utan jag vill höra hur socialministern ser på detta. Där det står "oavsett faktorer som kön, ålder eller bakgrund" skulle man kunna lägga in "kön, könsuttryck, ålder eller bakgrund" eller "sexuell läggning" eller en hel mening som handlar om trygghet för hbtqi-personer.

Just nu har jag som sagt inte något förslag, utan jag vill höra om socialministern själv ser att detta skulle kunna passa eller om han helt avvisar en sådan tanke.

Anf. 61 LOUISE THUNSTRÖM (S):

Herr ordförande! Jag har samma fråga som jag hade under den tidigare dagordningspunkten, om ministern kan redogöra för vilka svenska exempel som regeringen avser att lyfta fram.

Jag avvaktar svaret på Vänsterpartiets fråga, men skulle man kunna tänka sig att i texten lägga in "funktionshindrade barn och ungdomar" eller rättare sagt "funktionsnedsättning", så här: "oavsett faktorer som kön, ålder, bakgrund eller funktionsnedsättning"? Jag tycker att det är rimligt att ha med detta i texten.

Anf. 62 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Jag tackar så mycket för frågorna från Louise och Ilona.

När det gäller goda svenska exempel avser vi att lyfta fram två exempel från arbetet inom Riksidrottsförbundet, RF.

RF har ett program för trygg och inkluderande idrott, och visionen för programmet är att idrottsrörelsen ska vara välkomnande och trygg för alla. Inom ramen för detta tillhandahåller RF utbildningar riktade till både medlemmar och ledare inom idrottsrörelsen på alla nivåer.

Vidare har RF etablerat en idrottsombudsman vars uppdrag är att säkerställa att idrottsrörelsens verksamhetsidé, vision och värdegrund efterlevs. Exempelvis tillhandahåller ombudsmannen en visselblåsarfunktion samt erbjuder vägledning och information till idrottsrörelsen.

Detta är två exempel som vi kommer att föra fram under debatten.

Vad gäller Ilona Szatmári Waldaus och även Louise Thunströms förslag att lyfta fram fler perspektiv i debatten, eller rättare sagt tydliggöra dem, har jag inget emot att göra det. Som framgår av min tidigare redogörelse är det något som regeringen ser positivt på att uppmärksamma i både ungdoms- och idrottssammanhang, men jag är förstås intresserad av

om detta är en uppfattning som nämnden i sin helhet har. Då har jag naturligtvis inga problem med att lyfta fram dessa saker.

2023/24:14
17 november

Anf. 63 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Om ingen opponerar sig tror jag att socialministern kan tolka det så.

När det gäller framgångsrika åtgärder vill jag lägga till ännu en, och det är att man när man bygger nya idrottsanläggningar numera ofta har ett könsneutralt omklädningsrum för att underlätta för personer som inte känner sig bekväma vare sig i omklädningsrummet för män eller omklädningsrummet för kvinnor. Det tycker jag är ett bra sätt att underlätta för alla att idrotta, och socialministern får gärna ta med det som ett exempel.

Anf. 64 MARTIN KINNUNEN (SD):

Herr ordförande! Jag tycker att det viktigaste i dessa sammanhang är att man trycker på att det rör alla, därför att ju fler man börjar räkna upp, desto större är risken att fler kan känna sig exkluderade. Om man talar om omklädningsrum vet jag av egen erfarenhet att ungdomarna ibland inte har något omklädningsrum alls. Och om man ställer krav på ännu fler omklädningsrum får man kanske göra det rättvist så att ingen får någonting. Jag tror att man måste tydliggöra att det handlar om alla och att det berör alla oavsett bakgrund. Pratar vi om hbtqi blir någon kanske upprörd för att vi inte har ett plus efter. Vi kanske ska ha ett plus eftersom det alltid kan vara någon som känner sig exkluderad.

Jag tycker att man kan vara välvillig i tolkningen att det är just detta som regeringen försöker förklara, alltså att det rör alla oavsett sexuell läggning, hudfärg eller olika typer av funktionsnedsättningar. Jag tror att det blir problematiskt om vi ska börja föra in för många. Dokumentet blir väldigt långt om vi ska räkna in alla potentiella grupper.

Detta är ett inspel från min sida.

Anf. 65 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Jag ställer mig bakom förslaget. Jag tror att det just i dessa sammanhang kan vara viktigt att lyfta fram dessa grupper eftersom det är så olika syn i olika länder.

När det gäller omklädningsrum uppfattade jag att det var mer ett gott exempel att lyfta fram och inte ett absolut förslag till någon text.

Anf. 66 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag vill instämma i förslaget från Vänsterpartiet.

Anf. 67 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Vi tar med oss dessa saker. Men jag understryker det som Sverigedemokraterna framförde, nämligen att detta gäller alla. Sedan tar vi med dessa förslag som exempel på grupper där detta är särskilt relevant. Men jag tycker att det är viktigt att vi verkligen understryker det. Jag håller med om att när man börjar räkna upp grupper är det lätt att någon hamnar vid sidan om. Och det visar denna diskussion också.

Om vi kan förenas i och understryka att det gäller alla och exemplifiera med de grupper som har nämnts och lagts till på förslag från ledamöter

från Vänsterpartiet och Socialdemokraterna. Det kan vara någonting som nämnden kan tycka är rimligt. 17 november

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar som ordförande att det på nämndens sammanträden är både det muntliga och det skriftliga som gäller. Jag lyssnar.

Anf. 69 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Eftersom även det muntliga gäller är åtminstone jag nöjd.

Men jag vill också påpeka att skälet till att man har börjat med denna långa uppräkningslista är att det har visat sig att när man säger alla finns det alltid grupper som man glömmer. I början när man pratade om jämställdhet var det många som menade att det räcker att säga alla. Men det visade sig att man då ändå hade bilden av en pojke eller en man i huvudet när man vidtog åtgärder. Och när man började säga män och kvinnor, flickor och pojkar fick man ett helt annat utfall i jämställdhetsarbetet.

Om man använder ordet alla glömmer man ofta grupper. Det är nackdelen med att säga att någonting inbegriper alla. Det gör det egentligen, men man glömmer väldigt lätt grupper och fokuserar lätt på ett område eller en grupp.

Anf. 70 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar enligt lite huvudnickningar här att partier som tidigare har anslutit sig till det som satsas från Vänsterpartiet fann att det som Ilona Szatmári Waldau sa nyss var bra.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkten Övriga frågor under Idrott. Det är punkterna h–k.

Finns det någon information att tillägga, statsrådet?

Anf. 71 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD):

Nej, det gör det egentligen inte. Det är värt att notera att punkterna förs fram.

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då tackar vi för statsrådet Forssmeds medverkan här i nämnden och önskar statsrådet med medarbetare en trevlig helg.

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 15–16 maj 2023

Återrapport från informellt ministermöte den 25–26 september 2023

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för utbildning, ungdom, kultur och idrott den 23–24 november 2023

Anf. 73 ORDFÖRANDEN:

Jag hälsar kulturminister Parisa Liljestrand med medarbetare varmt välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Då, statsrådet, undrar jag om det finns någonting att säga med anledning av återrapporterna.

Anf. 74 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr ordförande! Tack för att jag får komma hit!

Den 16 maj när vi hade rådsmöte i Bryssel godkände rådet de rådsslutsatser som vi hade skrivit om utsatta och fördrivna konstnärer. Och det var naturligtvis väldigt fint att dessa rådsslutsatser blev antagna.

Vi höll också en riktlinjedebatt om EMFA, vilket var viktigt för att få detta arbete att rulla vidare. Jag redogjorde också för innehållet i den lägesrapport som har offentliggjorts, där de huvudsakliga förändringarna som skett under förhandlingen beskrevs.

När det gäller mötet den 25–26 september var jag inte där, utan det var min statssekreterare som var där. Men ni har fått en skriftlig rapport om detta också.

Anf. 75 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Slutsatser om att stärka den kulturella och kreativa dimensionen i den europeiska datorspelssektorn. Detta är en beslutspunkt.

Anf. 76 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr ordförande! Det spanska ordförandeskapet har presenterat ett utkast till rådsslutsatser om att stärka den kulturella och kreativa dimensionen i den europeiska dataspelssektorn.

Ordförandeskapet vill genom rådsslutsatserna lyfta fram betydelsen av och behoven för sektorn i stort.

I rådsslutsatserna uppmärksammas betydelsen av en på såväl nationell som europeisk nivå viktig och växande bransch. Ett tydligt fokus på att just stärka den kulturella och kreativa dimensionen finns i detta dokument. Det handlar till exempel om att kunna främja kompetensutveckling och entreprenörskap, stärka exportmöjligheter och uppmuntra ansvarsfullt företagande. Det handlar såklart också om att ge aktörer inom dataspelsbranschen bättre tillgång till information om olika finansieringsmöjligheter och stödformer inom befintliga EU-system och om riskkapital. Men det handlar också om att verka för att förbättra både data och statistik i samarbete med dataspelssektorn samt att verka för att

2023/24:14
delar och sprida information och goda exempel i sektorn och framför allt mellan medlemsstaterna. 17 november

Den svenska regeringen har verkat för en tydlig och stringent text och i förhandlingarna särskilt hävdad subsidiaritetsprincipen, den konstnärliga friheten och en budgetrestriktiv hållning.

Vår bedömning är att vi har fått gehör för dessa ståndpunkter och att de också reflekteras i texten.

Det kan noteras att rådsslutsatser utgör policyrekommendationer till medlemsstaterna.

Regeringen ser det också som positivt att rådsslutsatserna lyfter fram vikten av att samarbete i sektorn ska uppmuntra till utveckling av skydd och välbefinnande för utsatta grupper vid användning av dataspel. Det gäller naturligtvis särskilt ungdomar och barn men också att uppmuntra utvecklingen av informationskampanjer till framför allt föräldrakontroll.

Regeringen tycker att de föreslagna rådsslutsatserna om att stärka den kulturella och kreativa dimensionen i den europeiska dataspelssektorn håller sig inom EU:s kompetens på kulturområdet som den är uttryckt i artikel 167 i fördraget om EU:s funktionssätt.

Regeringen föreslår därför att Sverige ställer sig bakom rådsslutsatserna.

Anf. 77 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 12, Förbättra arbetsvillkoren för konstnärer och andra kulturarbetare. Detta är en diskussionspunkt.

Anf. 78 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr ordförande! Här har det spanska ordförandeskapet infört en riktlinjedebatt. Tanken är att vi ska diskutera en förbättring av arbetsvillkoren för konstnärer och andra kulturarbetare. Regeringen avser att välkomna denna riktlinjedebatt och den ambition som också lyfts fram här av det spanska ordförandeskapet.

I en europeisk kontext vill Sverige inledningsvis lyfta fram vikten av den konstnärliga friheten för en blomstrande kulturell och kreativ sektor. Kulturskapare måste få verka i frihet med möjlighet att pröva sig fram – att misslyckas och lyckas – och kunna uttrycka både obekväma och bekväma frågeställningar och tankar. Det är en grogrund för branschen.

Sverige delar bilden av att övergången till en mer grön och digital ekonomi kan skapa möjligheter för kulturskapare och företag inom de kulturella och kreativa branscherna.

Sammantaget är det dock viktigt att samtidigt betona vikten av rimliga ersättningar till kulturskaparna, framför allt mot bakgrund av den digitala utvecklingen. Genom att stärka kulturskapares villkor ser vi också att man i förlängningen verkar för den konstnärliga friheten.

Sverige gör flera insatser när det gäller att förbättra villkoren för kulturskapare. Regeringen har bland annat förstärkt de stöd och ersättningar som fördelas i form av längre stipendier till enskilda kulturskapare. Det pågår också flera parallella spår kopplade till trygghetssystemen. Regeringen har till exempel aviserat att man kommer att återkomma till riksdagen med förslag om en ny arbetslöshetsförsäkring som är grundad på inkomster av förvärvsarbete och som kan förväntas öka

Anf. 79 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Herr ordförande! Jag tackar statsrådet för genomgången.

Jag vill passa på att ställa en fråga när det gäller osäkra anställningar. Vi vet att många regioner och kommuner kommer att göra ganska stora neddragningar inom kulturen. Det innebär att bland andra fler skådespelare och musiker kommer att få neddragningar av sina tjänster eller bli uppsagda.

Jag vill bara veta hur regeringen kommer att arbeta med att säkra kulturskaparnas anställningar och möjligheter att försörja sig inom kulturen.

Anf. 80 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Herr ordförande! Det är som bekant extremt tuffa ekonomiska tider. Det är vi smärtsamt medvetna om på nationell nivå men naturligtvis också på kommun- och regionnivå.

Det som regeringen gör är att man har ökat de generella statsbidragen till kommuner och regioner. Vi lägger sammantaget 16 miljarder kronor till kommuner och regioner i statsbidrag. 10 miljarder kronor är generella, och 6 miljarder kronor är riktade på olika sätt till regionerna.

Detta är ett sätt att stötta kommuner och regioner i den svåra tid som de befinner sig i. Sedan får det naturligtvis påverkan på samhällets alla områden, så även inom kulturbranschen. Och där behöver vi naturligtvis på alla nivåer jobba för att förstärka och skapa en så bra effektivitet som möjligt så att vi får ut så mycket kultur som möjligt för de pengar som ändå läggs in i systemet.

Anf. 81 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Herr ordförande! Vi ska inte ha en budgetdebatt här. Men jag vill ändå konstatera att det tillskott som regeringen föreslår, och som riksdagen kommer att besluta om, till kommuner och regioner inte på långa vägar kommer att räcka. Men jag tycker inte att jag riktigt fick svar på min fråga. Men jag tänker inte ställa den igen, eftersom jag inte tror att jag får något annat svar.

Anf. 82 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att statsrådet redan har behandlat denna fråga.

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkten Övriga frågor. Det är a–g.

Anf. 83 Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M):

Ordförande! Jag tänkte inte göra några tillägg om det inte är så att nämnden har några frågor.

Anf. 84 ORDFÖRANDEN:

Det fins inga frågor. Vi tackar för informationen.

Vi önskar kulturministern med medarbetare en trevlig helg när den inträder.

§ 4 Utrikesfrågor – utveckling 2023/24:14
Statsrådet Johan Forssell 17 november
Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikesfrågor
den 4 maj 2023
Återrapport från informellt ministermöte den 4–5 september 2023
Informations och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikesfrågor den 21 november 2023

Anf. 85 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statsrådet Johan Forssell med medarbetare varmt välkomna till dagens EU-nämndssammanträde.

Finns det något att muntligen tillägga till de skriftliga återrapporterna?

Anf. 86 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr ordförande! Nej, jag har inget att tillägga.

Anf. 87 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi går till dagordningspunkt 3, Aktuella frågor. Det är en informationspunkt.

Anf. 88 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr ordförande! Jag tackar för möjligheten att komma hit och samråda inför kommande möte i utrikesrådet för utvecklingsfrågor den 21 november. Det är statssekreteraren för biståndsfrågor, Diana Janse, som kommer att representera Sverige på detta möte. Det hålls i Bryssel, och på dagordningen står ett antal aktuella frågor, en diskussionspunkt om Team Europas engagemang i komplexa miljöer i Afrika samt övriga frågor.

Rådet väntas anta fem slutsatser som A-punkter. Det är slutsatser om Europeiska revisionsrättens rapport om implementering av instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete, slutsatser om en social, grön och digital transition, slutsatser om Team Europe, slutsatser om Europeiska revisionsrättens rapport om Spotlight-initiativet för att eliminera våld mot kvinnor och flickor samt slutsatser om EU:s relationer med Latinamerika och Karibien.

Under Aktuella frågor förväntas den höga representanten Josep Borrell ta upp olika ämnen, och även om ståndpunkterna i dessa frågor inte ska förankras i riksdagen ska jag säga några ord om vad vi tror kan komma att tas upp.

Vi har fått information om att den höga representanten väntas lyfta den facilitet till stöd för Ukraina som har förhandlats under hösten som en del av halvtidsöversynen av EU:s långtidsbudget. Syftet med faciliteten är att bistå Ukraina med ett strukturerat och förutsägbart stöd för perioden 2024–2027. De flesta av EU:s medlemsländer är överens om den övergripande texten och förslaget till regelverk för denna facilitet, men nu återstår att slutförhandla storleken och villkoren för finansieringen inom ramen för hela halvtidsöversynen.

Sverige verkar för att EU fortsätter bistå Ukraina med omfattande ekonomiskt stöd, både likviditetsstöd och stöd till EU-närmande. Vi verkar också för ett tydligt ukrainskt ägarskap och att korruptionen i landet

bekämpas. Sverige ska vara med och påverka så att stödet utformas på bästa sätt. Vi verkar för en starkt givarkoordinering och för att Sverige också ska få en plats i den internationella givarkoordineringsplattformen för stödet till Ukrainas uppbyggnad.

För Sverige är det också viktigt att handel och bistånd går hand i hand. Det finns väldigt många svenska företag som både vill och kan engagera sig i Ukraina, så det är därför viktigt att Sveriges och EU:s stöd bidrar till att skapa förutsättningar för att engagera den privata sektorn.

Den höga representanten väntas på mötet även presentera övergripande resultat och rekommendationer från den oberoende halvtidsutvärderingen av EU:s jämställdhetsstrategi för utvecklingssamarbetet, Gender Action Plan III. Medlemsstaterna kommer att ha möjlighet att kommentera utvärderingen, och regeringen avser att ge fortsatt starkt stöd till GAP III. Vi avser särskilt att lyfta fram vikten av kvinnors ekonomiska egenmakt. Särskilt fokus föreslås läggas på strategins koppling till agendan för kvinnor, fred och säkerhet.

Den höga representanten väntas därutöver informera om pågående översyn av EU:s utvecklingsbistånd till Palestina. Efter Hamas urskillningslösa terroristattack mot Israel den 7 oktober diskuterade EU:s utrikesministrar situationen den 10 oktober vid ett extrainsatt VTC och vid FAC utrikes den 23 oktober samt den 13 november.

Det råder samsyn inom EU vad gäller vikten av humanitärt tillträde, regional avspänning och deeskalering samt att det internationella samfundet har beredskap att börja jobba för en långsiktig lösning. Det gemensamma EU-uttalandet från den 12 november är välkommet. Även Europeiska rådet diskuterade situationen den 26 oktober och antog slutsatser som är vägledande för EU:s samlade agerande.

Vid det senaste utrikesministermötet i måndags underströk den höga representanten vikten av att EU stöttar en återuppbyggnad av Gaza och en framtida självständig palestinsk stat inom ramen för en tvåstatslösning.

Utvecklingen i Israel och Gaza är djupt oroande. Hamas, som har styrt över Gaza sedan 2007, har ett stort ansvar för det allvarliga läget för civilbefolkningen i Gaza. Det är angeläget att civilbefolkningen i Gaza nås av humanitärt stöd, och Sverige har under den senaste tiden beslutat om extra humanitärt stöd om 210 miljoner kronor, vilket innebär att Sveriges humanitära stöd till Palestina och Palestinaflyktingar överstiger 600 miljoner kronor bara för 2023.

Fokus för dagordningspunkten rör dock utvecklingsbiståndet till Palestina och den översyn kommissionen har genomfört av EU:s långsiktiga utvecklingsbistånd. Översynen ska i det närmaste vara klar, och den har fokuserat på två delar: genomförbarheten av biståndet givet den svåra situationen och riskerna för att biståndsmedel indirekt gynnar terrorism, våldsbejakande eller antisemitisk verksamhet. Kommissionen väntas inom kort fatta beslut om översynen.

Sverige avser vid mötet att ställa frågor om översynen för att säkerställa full transparens. Det är angeläget att inga biståndsmedel riskerar att direkt eller indirekt komma Hamas eller andra terroristaktörer till del. Särskilda kontrollmekanismer kommer att krävas.

Medlemsländerna kommer vidare att ha möjlighet att granska och ta ställning till kommissionens förslag om ett samlat program för 2023 och

2024 års EU-bistånd till Palestina 2023-2024
17 november

Vi har också fått information om att den höga representanten väntas ta upp relationerna mellan EU och Latinamerika och Karibien, med fokus på uppföljning av EU–Celac-toppmötet i juli i år. Toppmötet var det första sedan 2015, och mötet manifesterade EU:s höjda ambitionsnivå för relationen och mynnade ut i en gemensam deklaration.

Många länder i regionen står Europa nära värderingsmässigt, och även om statssekreterare Diana Janse sannolikt inte går in på frågan vid mötet anser regeringen att det är angeläget att EU fortsätter att visa engagemang och bygger vidare på resultatet från toppmötet. EU bör aktivt verka för att ett associerings- och handelsavtal sluts med regionen och verka för att stärka och konkretisera EU:s investeringsagenda, Global Gateway, i Latinamerika och Karibien, bland annat genom etablering av en digital allians mellan EU och Latinamerika och Karibien.

Anf. 89 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! EU-nämnden hanterar alla dagordningspunkter som ska upp på ministerrådet. Även Aktuella frågor står på dagordningen, så det är rimligt att vi får information och får ställa frågor om dem.

Givetvis ska vi stödja Ukraina på alla sätt. Det tycks mig självklart att Sverige ska ingå i givarkoordineringen, för Sveriges engagemang och biståndsstöd till Ukraina går tillbaka till långt före Rysslands fullskaliga invasion. Jag förutsätter därför att Sverige får vara en del av detta.

Så till Palestina. Det är mycket bra att EU:s ledare trots svårigheter har kunnat enas om en linje för det som sker i denna del av Mellanöstern. Men när det gäller biståndet har Sverige valt en annan väg än EU. EU valde att snabbt tredubbla det humanitära biståndet och inleda en helt rimlig översyn av utvecklingsbiståndet. Man bestämde sig dock för att fortsätta att betala ut utvecklingsbiståndet under översynen. Sverige valde tvärtom att direkt stoppa alla utbetalningar av utvecklingsbiståndet under vår översyn och var får man säga lite segare vad gällde att stötta upp med humanitärt bistånd.

Det har varit svårt att förstå regeringens agerande på EU-nivå. Vi har haft både utrikesministern och statsministern här, och nu är bistandsministern, som är ansvarig för detta, här. Om vi har fått rätt information har Sverige ställt sig bakom EU:s linje när det gäller EU:s utvecklingsbistånd till Palestina. Som vi har förstått det har Sverige inte agerat för att EU ska göra som Sverige och stoppa alla utbetalningar av utvecklingsbiståndet under översynen, utan man har ställt sig bakom EU:s agerande – så som vi socialdemokrater tycker hade varit rimligt att också Sverige för egen del hade agerat.

Bistandsministern får gärna svara på vad det är för försäkringar den svenska regeringen har fått som har gjort att man kan ställa sig bakom att EU fortsätter att betala ut sitt utvecklingsbistånd till Palestina under översynen men som statsrådet känner att man inte har fått när det gäller Sida, den myndighet statsrådet är ansvarig för, och de svenska civilsamhällesorganisationerna. Denna information borde vara viktig i EU-kretsen så att EU kan förstå Sveriges agerande. Vad har EU gjort och försäkrat som får Sverige att tycka att det är okej att EU fortsätter att betala ut sitt utvecklingsbistånd under översynen medan Sverige självt inte vill

göra det?

När det gäller EU och Latinamerika vill jag bara skicka med att det är märkligt att statssekreteraren inte kommer att nämna något om detta på mötet. Det är länder som vi har många relationer med och som behöver mer av vårt engagemang för att fortsätta utvecklas och slippa hamna i drogbaroners och knarkhandelns grepp, vilket är dåligt för människorna där och för EU, inte minst för Sverige eftersom vi har stora problem med knark som flödar in i vårt land via bland annat hamnarna.

Det borde därför vara mycket viktigt att på EU-nivå vara tydlig med att samarbetet ska fortsätta men att det måste bli ett stopp för knarket som flödar in och göder gängkriminalitet och våld i Sverige och övriga EU-länder.

Statsrådet får gärna utveckla hur man ser på detta.

Anf. 90 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Tack för informationen, statsrådet! Vi hade även möjlighet att diskutera frågan i utrikesutskottet i går.

Först vill jag ge allt stöd när det gäller Ukraina och den svenska linjen där. Jag har fullt förtroende för den. Men jag skulle ändå vilja säga några ord om utvecklingsbiståndet. Den översyn som har gjorts av EU:s utvecklingsbistånd är fullt rimlig och jättebra på alla sätt och vis, men det finns något jag undrar.

Vad jag har förstått kommer Sverige att framföra det mycket stränga kravet på de organisationer som framöver ska få stöd att de tar absolut avstånd från Hamas. Självklart ska inte europeiska bistandsmedel finansiera terrorverksamhet – det tror jag att vi alla är djupt eniga om – och därför är det viktigt med kontrollmekanismerna. Men som jag har lyft upp tidigare finns det en problematik i att göra direkta uttalanden som engagerad i en fråga i ett område som ser ut som Palestina, eller i andra länder där det finns diktatorer och terrororganisationer som styr på olika sätt.

Jag undrar därför fortfarande hur den svenska regeringen kommer att driva dessa krav i EU-sammanhangen. I konsekvensens namn undrar jag även hur man kommer att ställa sig till framtida europeiskt utvecklingsbistånd till andra länder som också har en problematisk styrning när det gäller auktoritet. Om man driver detta krav borde det nämligen inte bara gälla Palestina utan även andra länder framgent. Dessutom funderar jag över de stora organisationer vi har, som Rädda Barnen, Röda Korset etcetera, som i allt sitt bistånd just hävdar neutralitet och inte gör den typen av uttalanden. Ska detta gälla även de organisationerna? Det är min fråga.

Anf. 91 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack för genomgången, statsrådet!

Jag hoppas att statsrådet gör som alla andra statsråd, nämligen påpekar att dagordningen från den höga representanten måste vara tydligare och komma ut i förväg så att man har möjlighet att förbereda sig på ett annat sätt. Det har framförts under hela denna mandatperiod, men det är inte fel att det framförs än en gång.

Det har ställts väldigt bra frågor, och jag tänker kanske inte ställa någon mer fråga då jag tycker att de har varit uttömmande. Men någonting jag

2023/24:14
17 november

reagerade på när det gäller 2013/2414 Sverige har stoppat utvecklingsbiståndet är vilka konsekvenser det får. Vi har många statliga myndigheter som samarbetar med myndigheter i Palestina; ett exempel är Riksrevisionen, som har ett erfarenhetsutbyte med sin motsvarighet i Palestina, i Ramallah. Det handlar inte om ett ekonomiskt stöd utan om ett erfarenhetsutbyte och om att stödja utvecklingen av revisionen där.

Detta är ett projekt som stoppas eftersom samtliga statliga myndigheter måste stoppa sina projekt när man stoppar utvecklingsbiståndet. Det är vad jag har fått till svar när jag har frågat om detta. Jag skulle gärna vilja höra lite mer om varför det är så och vad man kan göra åt det, för detta är verkligen någonting som drabbar Palestina hårt.

Anf. 92 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Min fråga är väl hur stor kontroll man har på vilka organisationer som jobbar på marken i Gaza. Jag tänker exempelvis på Islamic Relief, som det ju pågår granskningar av på många håll i världen i dag. Exempelvis håller kongressen i USA på att se över de kopplingar till Hamas som påstås finnas, och sedan tidigare anser ju Israel att det finns väldigt tydliga kopplingar.

Nu finns det väl i och för sig olika åsikter om detta bland olika länder i världen, men pågår det konkret något slags översyn av olika organisationer även när det kommer till det humanitära biståndet? Min fråga är alltså om vi har kontroll över vilka organisationer det är som ska fördela hjälpen.

Anf. 93 ORDFÖRANDEN:

Ingen mer begär ordet, så jag lämnar över denna bukett av frågeställningar till statsrådet Forssell.

Anf. 94 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Tack för det, herr ordförande – jag tar emot buketten och tar detta blomma för blomma, helt enkelt!

Kan vi förutsätta att Sverige får en plats i G7:s givarkoordinering? Nej, jag tror faktiskt inte att vi kan förutsätta det; det vore nog att ha en lite felaktig självbild. Däremot verkar vi för det med all kraft. Vi har gjort det i EU-sammanhang – och jag har själv framfört det till USA:s bistandsminister, liksom när jag var i Polen häromdagen – men vi kan nog tyvärr inte förutsätta att Sverige ska få en plats i G7-gruppens givarkoordinering. Vi fortsätter dock att arbeta för det med all kraft, och så får vi återkomma när det finns mer att säga om det.

När det sedan gäller frågan om Palestinabiståndet är det inte föremål för samråd här i dag, men jag ska såklart informera lite grann om hur vi resonerar. Den information vi har från EU-kommissionen är att inga utbetalningar sker under den period då översynen pågår. Påståendet att vi skulle agera på ett annat sätt menar jag därför är felaktigt. Läser man den kommunikation från kommissionen som gick ut centralt ser man att kommissionen nu genomför översynen och att inga utbetalningar behöver pausas då inga betalningar är planerade. Det går ju inte att pausa någonting som inte sker, så att säga. Det är ganska rimligt.

Vi håller oss alltså nära i den delen, och det är inte bara Sverige och kommissionen som har agerat på detta sätt utan även den tyska regeringen.

Även den danska regeringen har gjort det, till exempel, så det sker på flera håll i Europa.

Det är dock viktigt att påpeka att översynen gäller både utvecklingsbiståndet och det humanitära biståndet men att det humanitära inte har stoppats eller pausats. Det har pågått sedan dag ett, eller egentligen sedan före konflikten, så jag tycker inte att det har varit segt – jag har svårt att se hur man ska kunna agera snabbare än att det sker från dag ett i den delen. Det har också växlats upp ordentligt; Sverige är ju en omfattande givare till Palestina, inte minst kopplat till det humanitära stödet. Det är få länder som ger ett mer omfattande humanitärt stöd till Palestina än vad Sverige gör. Sedan kan man tycka olika om det, men så är det.

Vi arbetar nu, och vi kommer att få se vad EU-översynen ger vid handen. Det är svårt för mig att veta innan den presenteras, men den kommer att presenteras snart. Parallellt med den har vi också vår egen, nationella översyn som ska rapporteras till oss den 1 december, och det finns säkert mer att säga om den frågan då.

När det gäller Palestinadelarna kopplat till detta finns det olika delar. Vi har det vi har sagt om vikten av att säkerställa att medel inte går till några aktörer som stöder terrorism på ett eller annat sätt, och sedan har vi naturligtvis de humanitära principerna. Jag kan bara konstatera att det också finns FN-organ som verkar humanitärt och som tydligt har tagit avstånd från Hamas. Sedan kan det ske på olika sätt – man behöver inte hålla en pressträff eller gå runt med ett plakat och vifta med det – men man har på tydliga sätt lyckats klara den balansgången. Jag tror att det finns goda möjligheter för fler att göra det.

Det är också väldigt viktigt att göra det, ska jag säga. Det gäller inte bara utifrån en svensk kontext och att skattebetalarna ska veta att deras pengar inte går – eller ens riskerar att gå – till aktörer som inte har en väldigt tydlig ställning i frågan. Framför allt är det viktigt för människor i Gaza att veta att de medel som ska gå till dem just går till dem och inte till de aktörer som ju stöder terrorism på ett eller annat sätt.

Det är dock så, vilket har beskrivits helt korrekt här, att Sverige under pausen kommer att pausa utvecklingssamarbetet. Det inbegriper även myndighetsdelen. Det är en försiktighetsåtgärd som vi har vidtagit, och när vi får rapporten kommer vi att värdera den och sedan ta ställning till fortsättningen. Men i sak är det korrekt för svensk del.

Frågan gäller också kontrollen över detta, vilket tangerar de andra frågorna. Det är viktigt att påpeka att den översyn vi gör gäller både det humanitära biståndet och utvecklingsdelen – om frågan gällde den svenska delen. Jag vet inte om det var det du for efter, Martin Kinnunen, eller om det var EU-delen. Jag kan dock säga att det är svårt för mig att föregripa utvärderingar som fortfarande inte är presenterade, oavsett om det handlar om den svenska delen eller EU-delen.

(MARTIN KINNUNEN (SD): Det gällde EU-delen.)

Det är som sagt svårt att föregripa den rapporten, men jag kan väl säga så här: När jag i förra veckan var på ett möte i Paris som president Macron bjöd in till – jag tror att det var lite drygt 50 stater som var representerade – tyckte jag ändå, åtminstone när jag talade med FN-organen, att man fick ett ganska bestämt intryck av att man har väldigt god koll på den

humanitära hjälp som nu kommer in 2023/24:04 på att den når fram till rätt personer. Till exempel övervakas kolonnen med drönare. Det är mitt intryck när det gäller det humanitära som kommer in i alla fall just nu, men vi får helt enkelt se vad översynerna ger vid handen.

Anf. 95 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Då går vi in på dagordningspunkt 4, Team Europas engagemang i komplexa miljöer i Afrika. Det är en diskussionspunkt.

Anf. 96 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr ordförande! Dagordningens enda diskussionspunkt gäller alltså Team Europas engagemang i komplexa miljöer i Afrika. Under denna punkt förväntas rådet ha en strategisk diskussion om hur EU:s utvecklingssamarbete ska anpassas efter de senaste årens händelseutveckling med militära maktövertaganden och växande osäkerhet och instabilitet i flera länder i Afrika.

Från regeringens sida välkomnar vi en EU-gemensam och sammanhållen ansats till utvecklingssamarbete i komplexa miljöer i Afrika. Det är viktigt att EU fortsätter att engagerat och bidrar till att motverka spridningen av terrorism, irreguljär migration och organiserad brottslighet. Samtidigt är det uppenbart att det inte fungerar med business as usual utan att det krävs ett strategiskt omtag kring EU:s tillvägagångssätt mot bakgrund av den politiskt och säkerhetsmässigt negativa utvecklingen i berörda länder. Det är också viktigt att vi tar till vara erfarenheter och lärdomar från vårt tidigare engagemang, inte minst i Sahel.

För regeringen är det en självklarhet att EU:s bistånd inte ska komma militärjuntor till del. EU:s arbete bidrar till att stötta lokalbefolkningarna och stärka deras möjligheter att verka för demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer. Vi bör rikta våra insatser mot de områden där EU bäst kan leverera resultat, och detta kan innefatta stöd till regionala strukturer och ansatser i syfte att bättre motverka gränsöverskridande utmaningar.

Anf. 97 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Jag har en jättkort fråga, och det är hur jämställdhetsperspektivet finns med i detta.

Anf. 98 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr ordförande! Vi har ju skrivit om demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer, och i det ingår jämställdhet som en del – inte minst i mänskliga rättigheter. Sedan är detta en väldigt svårt fråga, och man kan gå olika djupt in i detta.

Det är också olika principer som står mot varandra här, vill jag säga – kanske inte kopplat till just jämställdhet men när det gäller möjligheten att verka i den här typen av miljöer med regimer som vi inte på något sätt vill legitimera. Det sätter också gränser för hur långt man kan gå i diskussionen, om ni förstår hur jag menar. Det gäller inte enbart i detta område i världen, utan vi ser ungefär samma typ av problem i till exempel

Gällande den förra frågan vill jag också bara säga att jag helt delar frågeställarens uppfattning att det är fördelaktigt om man kan få informationen så tidigt som möjligt och att det också är någonting som vi för vår del arbetar med.

Anf. 99 ORDFÖRANDEN:

Därmed berörde vi dagordningspunkterna 3 och 4 här, men jag tror att det var ett tillfredsställande budskap till Ilona. Det var alltså bra på det sättet!

Därmed kan jag konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går vidare till dagordningspunkt 5, Övriga frågor.

Anf. 100 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Herr ordförande! Under övriga frågor väntas den höga representanten och kommissionär Jutta Urpilainen åiterrapportera från Global Gateway Forum, som hölls den 25–26 oktober, samt informera om undertecknandet av ett partnerskapsavtal mellan EU och partnerländer i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet – det så kallade post-Cotonouavtalet, som efter den signering som ägde rum kommer att betecknas Samoaavtalet.

Information väntas även rörande det internationella samarbetsprogrammet mellan EU och 18 latinamerikanska länder, EL PACCTO – Europe Latin America Assistance Programme against Transnational Organised Crime.

I samband med rådsmötet anordnas även ett informellt videomöte med ministrarna och Världsbankens relativt nytilträdde president, Ajay Banga, som en uppföljning av Världsbankens årsmöte i Marrakech och inför COP 28 i Dubai om några dagar.

Anf. 101 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen.

Vi tackar statsrådet Forssell med medarbetare för deltagande i dagens EU-nämnd och önskar en trevlig helg när den inträder.

Anf. 102 Statsrådet JOHAN FORSSELL (M):

Tack detsamma, herr ordförande!

Anf. 103 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar landsbygdsminister Peter Kullgren med medarbetare varmt välkomna. Den som väntar på något gott kommer alltid till EU-nämnden, landsbygdsministern.

Finns det något muntligt att tillägga det skriftliga vad gäller återrapporten?

Anf. 104 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag svarar på frågor om det finns några.

Anf. 105 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag har en fråga gällande en mening som återfinns i den skriftliga återrapporten. Det står att det finns en överenskommelse om nya stängningsområden för att skydda sillens lek och vandring till lekområden under begränsade perioder då det pelagiska trålfisket förbjuds.

I finska medier har det förekommit uppgifter om en tidsperiod som inte står med i den återrapport vi har fått och som, om jag har förstått det rätt, inte heller finns på HaV:s hemsida.

Stämmer uppgifterna i finska medier om tidsperiod? Om de stämmer, varför är det just den tidsperioden? Erfarenhet visar att det mesta fisket sker före just den tidsperiod som man har angett, om den stämmer.

Anf. 106 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Jag har inte sett de uppgifterna. Men om jag förstod det rätt har nu vi möjlighet att fatta nationella beslut om dessa trålförbud. Det är en framgång i den svenska förhandlingen att vi i den här typen av förhandlingar över huvud taget lägger in redskapsförbud, om man kan uttrycka det så, när vi fattar dessa beslut. Tanken med det är att man under lekperioder ska kunna ha förbud mot trålning för att främja sillens lek och vandring.

Jag har dock inte detaljerna om det finska beslutet utan ber att få återkomma till det.

Anf. 107 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, landsbygdsministern, för svaret!

Om jag förstår det rätt innebär det alltså att Finland kan ta en period och Sverige kan ta en annan period. Då är frågan hur det skyddar fisket, om trålning kan ske hela tiden i olika länder.

Anf. 108 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag lämnar över till Karin för att höra om hon har haft någon dialog med kollegorna på andra sidan om det.

Anf. 109 Ämnesrådet KARIN VICTORIN:

Jag är inte heller Östersjöexpert. Men vad jag förstår behövde man enligt den fleråriga planen för Östersjön vidta ytterligare åtgärder. Eftersom bestånden kan leka i olika kustområden har man i det här fallet valt att medlemsländerna får vidta olika åtgärder. Därför har Sverige och Finland inte samma åtgärd. Detaljerna om vilken åtgärd vi har valt måste vi dock få återkomma till. Men medlemsländerna vidtar i alla fall ytterligare åtgärder.

Kravet i den fleråriga planen är att man ska vidta ytterligare åtgärder, men det preciseras inte vilka de åtgärderna är. Det ska alltså vara åtgärder som är ändamålsenliga för att beståndet ska återhämta sig så snart som möjligt.

Anf. 110 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen när det gäller återrapporten från mötet i rådet.

Vi går in på dagordningspunkt 3, Rådets förordning om fastställande för 2024 av fiskemöjligheter i Atlanten och Nordsjön. Det är en återkommande fråga och en diskussionspunkt.

Anf. 111 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Det är som sagt en diskussionspunkt på rådmötet som rör fiskemöjligheter i EU:s vatten, i Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och i Atlanten och EU:s fiskemöjligheter på internationellt vatten samt i olika tredjeländer som EU har avtal med.

Liksom tidigare år kommer förordningsförslaget även upp på jordbruks- och fiskerådet i december för politisk överenskommelse. Det är alltså då vi fattar beslut. Måndagens rådsmöte är en möjlighet för ministrarna att uttala sig i ett tidigare skede.

Liksom tidigare år innehåller förslaget än så länge endast ett fåtal kvoter som EU beslutar om internt. Förslaget kommer sedan att successivt kompletteras med kvoter som förhandlas med tredjeländer. Det är de flesta kvoterna i förordningen.

Kommissionens förslag följer de målsättningar och principer som finns i den gemensamma fiskeripolitiken. För vissa fiskemöjligheter har den vetenskapliga rådgivningen inneburit att inget uttag bör ske. För dessa kvoter har kommissionen föreslagit förbud mot riktat fiske samt låga nivåer baserade på vetenskapliga uppskattningar av fångster som bedöms vara oundvikliga. Det gäller bland annat för torsken i Kattegatt.

Sedan 2019 innehåller förordningen också en förbudsperiod för fiske efter ål i marina vatten och kustområden. I år utvidgades stängningsperioden från tre till sex månader. Ett besked från kommissionen om deras nya förslag om ålen kom tidigare i veckan. Nytt för i år är att kommissionen föreslår att medlemsstaterna ska enas om en och samma stängningsperiod i Östersjön, och i det fall medlemsstaterna inte lyckas enas ska stängningsperioden infalla under augusti till januari.

Regeringen analyserar fortfarande förslaget utifrån effekter för att ålen ska återhämta sig såväl som utifrån möjligheten att bevara ålfiskets kulturarv. Förhandlingar mellan EU och UK, mellan EU, UK och Norge och mellan EU och Norge pågår fortfarande. EU:s förhandlingslinje har

vilat på samma principer som för EU 2023-2024 bestånd som grundas på målen i den gemensamma fiskeripolitiken

För vissa arter föreslås att kvoterna ska gälla två eller tre år i taget baserat på vetenskaplig rådgivning som lämnas vartannat eller vart tredje år. Detta gäller främst för vissa djuphavsarter. Förslaget vad gäller djuphavsarter bygger på vetenskaplig rådgivning. Detta är också EU:s linje för djuphavsarter som delas med Storbritannien.

Regeringens hållning vid rådsmötet är att fiskemöjligheterna för nästkommande år ska följa målen och principerna i den gemensamma fiskeripolitiken. Det innebär att fiskemöjligheter ska fastställas på långsiktigt hållbara nivåer, grundade på vetenskaplig rådgivning.

På samma sätt som vid förra årets diskussion avser jag att vid rådsmötet även framföra att ansvaret för att bevara ålen behöver fördelas jämnt mellan medlemsstaterna och att jämlika möjligheter till ett varmt och hållbart fiske behöver bevaras.

EU:s ålförordning behöver ses över i sin helhet för att skydda ålen från mänsklig påverkan och ge fortsatt möjlighet till ett hållbart och varmt fiske.

Vi kommer att återkomma till utskottet för överläggning inför decemberrådsmötet när förordningen också har kompletterats med kvoter som förhandlats med tredjeländer.

Anf. 112 REBECCA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag tackar för dragningen.

Miljöpartiet noterar att många av de bestånd som kommissionen föreslagit kvoter för är mycket svaga och lider av kraftig nedgång sedan många år. Även om det är låga och lägre kvoter på redan hotade arter är det ett stort problem. Det går också att konstatera att det är en stor osäkerhet i beståndsuppskattningar. Det konstaterar Ices själva.

Bestånden är i dag väldigt små och sköra. Det finns därför en stor brådska i att få till en reform av EU:s fiskepolitik. Ekosystemets livskraft måste sättas i första rummet.

Jag vill lyfta upp den avvikande ståndpunkt som har framförts tidigare.

Anf. 113 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsrådet, för dragningen!

Miljöpartiet lyfte upp den avvikande ståndpunkt som vi hade i samband med att man fastställde kvoterna för 2023. Det som förs fram i den avvikande ståndpunkten gäller även 2024. Även jag vill alltså lyfta upp det.

Om man vill ha en så att säga rättvis fördelning av ålfisket är det inte dumt att sätta den kvoten till noll. Då blir det lika för alla länder. Det vill jag trycka på. Jag menar att Sveriges linje ska vara att ålfisket ska pausas och att kvoten ska vara noll.

Anf. 114 ORDFÖRANDEN:

Jag kan konstatera att det finns avvikande ståndpunkter från Miljöpartiet respektive Vänsterpartiet.

I övrigt finns det stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 4, Rådets förordning om fastställande för 2024 av fiskemöjligheter i Medelhavet och Svarta havet. Det är en återkommande fråga och en diskussionspunkt.

2023/24:14
17 november

Anf. 115 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Herr ordförande! På rådsmötet kommer medlemsstaterna att få tillfälle att diskutera kommissionens förslag om fiskemöjligheter för Medelhavet och Svarta havet för 2024 för att underlätta inför de kommande förhandlingarna inför och under decemberrådet. Målsättningen är att rådet ska nå en politisk överenskommelse vid rådsmötet i december.

Jag vill poängtera att regeringen generellt sett anser att det alltid är angeläget att verka för att nå målen om maximalt hållbar avkastning när kvoter och fiskemöjligheter förhandlats. Det är också lika viktigt att den gemensamma fiskeripolitikens mål om landningsskyldighet möjliggörs samt att den vetenskapliga rådgivningen och försiktighetsprincipen utgör grunden för besluten.

Vi kommer att följa de kommande förhandlingarna noggrant.

Anf. 116 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 5, Slutsatser om en långsiktig vision för EU:s landsbygdsområden. Det är en beslutspunkt.

Anf. 117 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Ordförande! Det spanska ordförandeskapet har presenterat ett förslag på rådsslutsatser om den långsiktiga visionen för EU:s landsbygdsområden. Rådsslutsatserna kommer upp för formellt antagande på rådsmötet den 20 november.

De här slutsatserna skickar en viktig signal till medlemsstaterna och till landsbygderna om att landsbygdernas utveckling är viktig för hela EU:s framgång. Villkoren och möjligheterna för att bo, leva och verka i landsbygderna behöver förbättras. Vi välkomnar att rådsslutsatserna tar fasta på det, till exempel genom att uppmuntra till landsbygdssäkring. Det innebär att en bedömning av konsekvenser för landsbygderna görs innan ett förslag till regler, insatser eller åtgärder läggs fram. Det är viktigt att veta hur möjligheterna att leva och verka på landsbygderna påverkas innan olika förslag genomförs.

Vi har också arbetat för att slutsatserna inte ska peka i riktning mot ökad detaljstyrning, ökade utgifter eller ökade administrativa bördor.

Regeringen har även i förhandlingarna tydligt påmint om att rådsslutsatser inte kan föregripa befintliga lagstiftnings- och budgetprocesser. Vi ser att det har gett gott resultat i form av förtydliganden kring att slutsatser inte ska leda till ökade administrativa bördor eller kostnader. Vi har också lyckats minimera skrivningar som skulle kunna tolkas som budgetdrivande för framtiden.

Regeringen har även i arbetet med slutsatserna särskilt verkat för att få in förtydliganden kring skogsbrukets viktiga roll, något som vi har fått gehör för.

Sammantaget bedömer regeringen att förslaget som nu ligger på bordet är balanserat och att Sverige därför bör ställa sig bakom slutsatserna.

Anf. 118 ORDFÖRANDEN: 2023/24:14

Jag kan konstatera att det finns ~~17 november~~ ^{17 november} stöd för regeringens här redovisade
ståndpunkt.

Vi går vidare till dagordningspunkt 6, Övriga frågor. Vad jag förstår handlar det om 6 a och 6 b. Finns det något att lägga till under Övriga frågor?

Anf. 119 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag kan svara på frågor om sådana finns.

Anf. 120 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor. Vi tackar för informationen.

Därmed har vi inget ytterligare att handha med statsrådet Peter Kullgren med medarbetare i dag. Men vi ser fram emot att få träffas vid annat tillfälle.

Anf. 121 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag kommer tyvärr inte att kunna närvara när vi ska samråda inför GAC-rådet. Då kommer min statssekreterare att ersätta mig. Det är inte Agrifish utan den andra rådskonstellationen som har hand om sammanhållningspolitiken. Tyvärr har jag alltså inte möjlighet att komma själv då, men jag återkommer inför decemberrådet med Agrifish.

Anf. 122 ORDFÖRANDEN:

Det är utmärkt att statsrådet själv tar hela skammen på detta möte genom att berätta att han inte kommer att närvara vid nästa möte i EU-nämnden. Tack för det!

Anf. 123 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Jag hade informerat herr ordföranden om detta i förväg också, så det var ingen överraskning.

Anf. 124 ORDFÖRANDEN:

Trevlig helg, statsrådet med medarbetare!

Anf. 125 Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD):

Tack detsamma!

Innehållsförteckning

2023/24:14
17 november

§ 1 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 4 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN.....	2
Anf. 6 ROBERT STENKVIST (SD).....	2
Anf. 7 MATILDA ERNKRANS (S).....	2
Anf. 8 ROBERT STENKVIST (SD).....	2
Anf. 9 MATILDA ERNKRANS (S).....	2
Anf. 10 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	3
Anf. 11 MATILDA ERNKRANS (S).....	3
Anf. 12 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN.....	3
Anf. 14 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	3
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 16 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	4
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	4
Anf. 18 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	4
Anf. 19 MATS WIKING (S).....	5
Anf. 20 ANNA LASSES (C).....	5
Anf. 21 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	6
Anf. 22 REBECKA LE MOINE (MP).....	6
Anf. 23 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 24 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	6
Anf. 25 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 26 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	6
Anf. 27 ORDFÖRANDEN.....	6
Anf. 28 MATILDA ERNKRANS (S).....	6
Anf. 29 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	7
Anf. 30 MATILDA ERNKRANS (S).....	7
Anf. 31 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	7
Anf. 32 MATILDA ERNKRANS (S).....	7
Anf. 33 Statsrådet LOTTA EDHOLM (L).....	7
Anf. 34 ORDFÖRANDEN.....	8
§ 2 Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor.....	9
Anf. 35 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 36 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	9
Anf. 37 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 38 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	9
Anf. 39 MATILDA ERNKRANS (S).....	10
Anf. 40 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	10
Anf. 41 MATILDA ERNKRANS (S).....	11
Anf. 42 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 43 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	11
Anf. 44 LOUISE THUNSTRÖM (S).....	12
Anf. 45 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	12
Anf. 46 Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	13
Anf. 47 ORDFÖRANDEN.....	13

Anf. 48	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	13
Anf. 49	LOUISE THUNSTRÖM (S)	14
Anf. 50	MATILDA ERNKRANS (S)	14
Anf. 51	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	14
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 53	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	15
Anf. 54	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 55	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	15
Anf. 56	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	16
Anf. 57	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	17
Anf. 58	ORDFÖRANDEN	17
Anf. 59	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	17
Anf. 60	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	18
Anf. 61	LOUISE THUNSTRÖM (S)	18
Anf. 62	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	18
Anf. 63	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	19
Anf. 64	MARTIN KINNUNEN (SD)	19
Anf. 65	ANNA LASSES (C)	19
Anf. 66	REBECKA LE MOINE (MP)	19
Anf. 67	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	19
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 69	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	20
Anf. 70	ORDFÖRANDEN	20
Anf. 71	Socialminister JAKOB FORSSMED (KD)	20
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	20
§ 3	Utbildnings-, ungdoms-, kultur- och idrottsfrågor	21
Anf. 73	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 74	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	21
Anf. 75	ORDFÖRANDEN	21
Anf. 76	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	21
Anf. 77	ORDFÖRANDEN	22
Anf. 78	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	22
Anf. 79	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	23
Anf. 80	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	23
Anf. 81	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	23
Anf. 82	ORDFÖRANDEN	23
Anf. 83	Kulturminister PARISA LILJESTRAND (M)	23
Anf. 84	ORDFÖRANDEN	23
§ 4	Utrikesfrågor – utveckling	24
Anf. 85	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 86	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	24
Anf. 87	ORDFÖRANDEN	24
Anf. 88	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	24
Anf. 89	MATILDA ERNKRANS (S)	26
Anf. 90	ANNA LASSES (C)	27
Anf. 91	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V)	27
Anf. 92	MARTIN KINNUNEN (SD)	28
Anf. 93	ORDFÖRANDEN	28
Anf. 94	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	28
Anf. 95	ORDFÖRANDEN	30
Anf. 96	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	30

Anf. 97	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	30
Anf. 98	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	30
Anf. 99	ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 100	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	31
Anf. 101	ORDFÖRANDEN.....	31
Anf. 102	Statsrådet JOHAN FORSSELL (M)	31
§ 5	Jordbruks- och fiskefrågor	32
Anf. 103	ORDFÖRANDEN.....	32
Anf. 104	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	32
Anf. 105	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	32
Anf. 106	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	32
Anf. 107	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	32
Anf. 108	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	32
Anf. 109	Ämnesrådet KARIN VICTORIN.....	33
Anf. 110	ORDFÖRANDEN.....	33
Anf. 111	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	33
Anf. 112	REBECKA LE MOINE (MP).....	34
Anf. 113	ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	34
Anf. 114	ORDFÖRANDEN.....	34
Anf. 115	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	35
Anf. 116	ORDFÖRANDEN.....	35
Anf. 117	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	35
Anf. 118	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 119	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	36
Anf. 120	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 121	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	36
Anf. 122	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 123	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	36
Anf. 124	ORDFÖRANDEN.....	36
Anf. 125	Landsbygdsminister PETER KULLGREN (KD)	36